

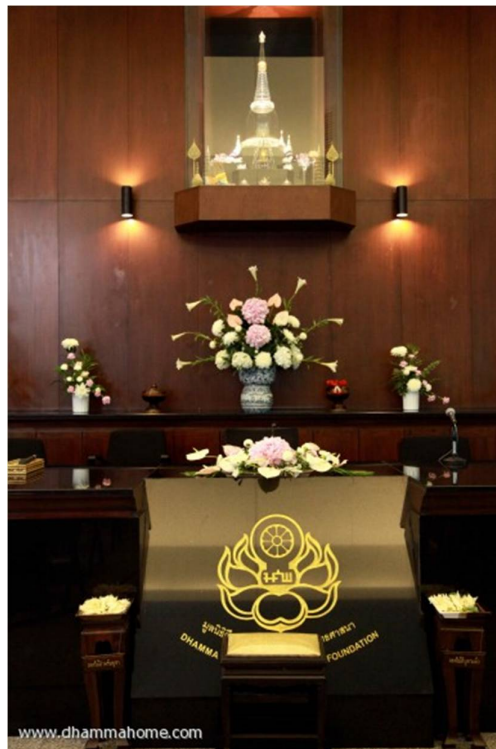
ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ซาบซึ้งในหทัย [4]

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ซาบซึ้งในหทัย [4]

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมรับฟังการสนทนาธรรมที่มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา มีความตอนหนึ่งที่ท่านอาจารย์กล่าวกับท่านผู้ร่วมสนทนา ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งใจมาก และทำให้ได้มั่นคงขึ้นในกุศลกรรมทั้งหลาย อันมีปัญญา ความรู้ถูก ความเข้าใจถูก ซึ่งเป็นยอดของกุศลธรรมทั้งหมด เป็นที่หมาย

ความเข้าใจความจริง จากการได้ฟัง ได้ศึกษาพระธรรม ในหนทางที่ถูกต้อนี้ จักเป็นประโยชน์แก่บุคคลผู้ได้ศึกษา ก็ต่อเมื่อ มีความมั่นคงขึ้น เข้าใจขึ้น ในสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน ดังที่ท่านอาจารย์เคยกล่าวย้ำเตือนเสมอๆ ว่า "เป็นแต่ธรรม ไม่ใช่เรา" และธรรมที่เกิดขึ้น ก็ไม่พ้นไปจากกุศลธรรม และอกุศลธรรม สำหรับปุถุชนเช่นเราๆ ทั้งหลายย่อมเต็มไปด้วยอกุศลธรรมประการต่างๆ เกิดขึ้น เป็นไป ในแต่ละวัน ยับยั้งไม่ได้ ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใครทั้งสิ้น แต่ละคนย่อมประพฤติเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยที่ได้สะสมมา ตั้งแต่ลืมตาตื่นล้วนไม่พ้นจากอกุศลธรรมเลย นอกจากขณะที่เป็นไปใน ทาน ศีล ภาวนา เท่านั้น ซึ่งทุกท่านย่อมทราบได้ด้วยตนเองว่า สิ่งใดมีมากหรือมีน้อยกว่ากันประการใดในแต่ละวัน

เมื่อเป็นผู้ที่ได้ศึกษาธรรม และมีความเข้าใจขึ้น ย่อมเป็นผู้ที่โน้มไปสู่การประพฤติปฏิบัติ ตามที่ได้ศึกษา ตามที่ได้เข้าใจ หาไม่การศึกษาของบุคคลนั้น ย่อมเป็นโมฆะ หาได้เกิดประโยชน์อันใดแก่ตนไม่ ยังเป็นผู้ที่ยึดมั่นสำคัญหมายในตน ทั้งๆ ที่รู้อยู่ จากการศึกษา จากการที่ได้ฟังว่า ไม่มีตน ไม่มีเรา ไม่มีเขา ไม่มีพวกเรา ไม่มีพวก

เขา มีแต่กุศลธรรมและอกุศลธรรมเท่านั้น ที่เกิดขึ้นเป็นไป ในทุกๆ ขณะนี้ ควรหรือ? ที่
จะยังยึดถือด้วยความเห็นผิด ด้วยความเป็นเรา ไม่คลายออกจากความไม่รู้ และอกุศล
ธรรมทั้งหลายทั้งมวล อันเป็นโทษอย่างยิ่ง และแม้จะกล่าวว่า เมื่อรู้เช่นนั้น ย่อมเป็นผู้
เลือกที่จะเป็นไปในฝ่ายกุศล ก็ควรรู้ว่า แม้การเลือกที่จะเป็นไปในฝ่ายกุศล หรืออกุศล ก็
หาเป็นผู้ใดเลือกไม่ ขณะที่กุศลหรืออกุศลที่เกิดขึ้นแล้ว เป็นไปแล้วนั้น เป็นไปตามคำที่
ท่านกล่าวว่า "ประพฤติ เป็นไป ตามที่ได้สะสมมา" ท่านจึงกล่าวว่า ผู้ที่ไม่เข้าใจผิดว่า
อกุศล เป็น กุศล คือ ผู้ที่มีปัญญา เท่านั้นจึงรู้ ขอเชิญพิจารณาข้อความที่น่าประทับใจ
อย่างยิ่งนั้น เพื่อประโยชน์แก่ตน เพื่อสำรวมในตน ด้วยความเข้าใจที่มั่นคงขึ้นว่า ไม่มี
ตน มีแต่ธรรม โดยทั่วกันดังนี้ครับ

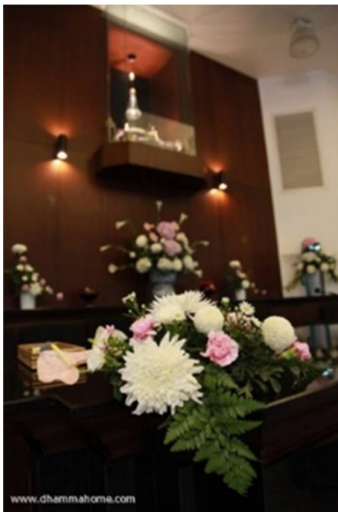

คุณอรรณ :

กราบนมัสการพระคุณเจ้า กราบเท้าท่านอาจารย์ที่เคารพ
กราบเรียนท่านอาจารย์วิทยากร และท่านผู้ร่วมสนทนา
ทุกท่าน ท่านอาจารย์คะ อีกประเด็นหนึ่งที่ท่านอาจารย์
กล่าวว่า ต้องรู้จิต ก็จะเรียนเป็นประเด็นปัญหาว่า ทำไม
ถึงต้องรู้ความจริงของ "จิต" และถ้าไม่รู้ความจริงของจิต
แล้ว จะเป็นอย่างไรคะ?

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ คุณอรรวรรณไม่ดี ไม่ใช่ อรรวรรณ นี้ เห็นไหม? อรรวรรณไหนก็ได้ เป็นตัวสมมุติ แต่จริงๆ แล้ว อกุศล ไม่ได้ อกุศล ไม่ได้ซื้ออรรวรรณ เพราะฉะนั้น การเข้าใจถูกว่า ชอบใคร ไม่ชอบใคร มีใคร? จริงๆ หรือเปล่า? หรือว่า ชอบโลกะ? เพราะฉะนั้น จริงๆ แล้ว ไม่ได้รู้อะไรเลยสัก อย่างเดียว การฟังธรรมะ เพื่อเข้าใจถูก เพื่อเห็นถูก ตาม ความเป็นจริงมีประโยชน์ไหม?

ท่านอาจารย์ :

คุณอรรวรรณ :

คำถามของคุณอรรวรรณ ทบทวนอีกครั้งค่ะ

ถามว่า ทำไมถึงต้องรู้ความจริงของจิต และถ้าไม่รู้ความจริงของจิต แล้วจะเป็นอย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ เพราะเหตุว่า คิดว่า มีคุณอรรวรรณ แต่ความจริง มีไหม?

คุณอรรวรรณ :

ถ้าศึกษาแล้ว ก็ทราบว่า ไม่มี

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ก็มี "จิต" เป็นกุศลบ้าง เป็นอกุศลบ้าง เพราะฉะนั้น เวลาที่อกุศลจิตเกิดบ่อยๆ เราเรียกชื่อตามอกุศล ที่เกิดบ่อยๆ สืบต่อกันว่า โดยชื่อนั้น ชื่อนี้ แต่ความจริง ไม่มีใครเลย นอกจาก "ธรรมะ" แม้ที่เข้าใจว่า "เป็นเรา" ก็ไม่มี

คะ แล้วตั้งแต่เกิดมา รักใครที่สุด? ห่วงใครที่สุด? ทำทุก
สิ่งทุกอย่าง เพื่อใคร?

คุณอรรณ :

ตัวเอง

ท่านอาจารย์ :

ตัวเอง? แล้ว "ตัวเอง" มีหรือเปล่า? มีแต่ความติดข้อง มี
แต่ความเห็นผิด ล้วนแต่เป็นอกุศลทั้งนั้น เพราะฉะนั้น
ถ้าเข้าใจตามความเป็นจริงว่า ไม่มีใคร มีแต่อกุศลธรรม
และอกุศลธรรมไม่ได้อยู่ที่อื่นเลย ถ้าไม่มี "จิตคิด" "คน
อื่น" มีไหม?

คุณอรรณ :

ไม่มี

ท่านอาจารย์ :

แล้วที่ "คนอื่น" ทำอะไรต่ออะไรนี้ ถ้าไม่คิดว่า คนโน้นทำ
คนนี้ทำ จะมีใครไหม? ก็ไม่มี แม้แต่ ขณะคิด ก็เกิดคิดขึ้น
แล้วดับไป อย่าลืมนะคะ "ช่วยชาติ ให้พ้นภัย" ชา-ติ คือ
การเกิด ตั้งแต่หยาบที่สุดว่า ตาย แล้วเกิด เกิดที่ไหน? ถ้า
มีอกุศล คือ ความไม่รู้ ก็มีสัตว์เดรัจฉานมากมาย เต็มโลก
ให้รู้ว่า เป็นผลของ ความไม่รู้

เพราะเหตุใดคะ? พังได้ยืนด้วยกัน แต่ก็ไม่สามารถ จะ
เข้าใจอะไรได้ นรกก็ยังมี เพราะว่า กรรม หลากหลาย
มาก มีตั้งแต่อย่างอ่อน แล้วก็อย่างแรงมาก เพราะฉะนั้น
"ผล" เท่ากันไม่ได้เลย ต้องเป็นไปตามเหตุ เปเรต อิกภพ

ภูมิหนึ่งก็มี อสุรกาย ก็มีแล้ว เมื่อไหร่ จะไปละคะ? ช้า
หรือเร็ว อาจจะเป็นเดี๋ยวนี้ก็ได้ เย็นนี้ก็ได้ วันนี้ก็ได้ แล้ว
ไม่เห็นโทษเลยหรือคะว่า ไม่รู้อะไร

...เพราะไม่รู้ไงคะ? อย่าลืมทุกอย่างเพราะไม่รู้ จึงเกิดที่
โน่น เกิดที่นี่ ที่เป็นอบายภูมิคือ ทำสิ่งที่ไม่ดี แทนที่จะทำ
สิ่งที่เป็นประโยชน์ ก็เพราะ "ไม่รู้" เพราะฉะนั้น ไม่รู้ว่าจะ
ไปภพไหน เมื่อไหร่? ดูเหมือนอีกนาน ประมาทแล้วค่ะ ไม่
นานเลย แต่เมื่อไหร่ไม่รู้ ถ้าเข้าใจอย่างนี้ก็จะไม่ประมาท
นอกจากนั้น เหตุที่จะให้ไป ยังกำลังเกิดด้วย คือความไม่
รู้ และความติดข้อง และการยึดถือสภาพธรรมะ ว่า เป็น
เรา นำมาซึ่งอกุศลทั้งหลาย อีกมาก...

...สำคัญตน ถ้าไม่มีตน จะสำคัญตนไหม? "เรา" หลาย
 อย่างเลย เราต้องเก่งกว่าคนอื่น เราต้องเหนือคนอื่น เรา
 ต้องอย่างนั้น เราต้องอย่างนี้ ด้วยความสำคัญตน หรือว่า
 เราต้องสบาย เราต้องรับประทานอาหารอร่อย "คนอื่น" ก็
 เอาอย่างอื่นที่ไม่ค่อยอร่อยไป อันอร่อยนี้ต้องเป็นของเรา
 วันหนึ่งๆ อกุศลโดยไม่รู้ตัวเลย ว่ามากสักแค่ไหน?...

...เพราะฉะนั้น ผลของอกุศล จะพาไปไหน? จะนำไปสู่
 ไหน? รู้ หรือ ไม่รู้ ก็ได้มาสู่โลกนี้ โดยที่ไม่รู้มาก่อนเลยว่า
 จะมาสู่โลกนี้ จะเป็นบุคคลนี้ด้วย ไม่เป็นคนอื่น แต่
 "กรรม" คือ "เหตุ" ได้กระทำไว้แล้ว เพราะฉะนั้น ก็จะเห็น
 ได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างต้องเป็นไปตามเหตุ ผลทั้งหลายย่อม
 มาจากเหตุ แล้วอย่างนี้ จะไม่ทำกุศลหรือคะ? แต่ต้องมี
 ปัญญา มิฉะนั้นจะเข้าใจว่า อกุศล เป็น กุศลทั้งหมด ขึ้น
 อยู่กับปัญญา ความเห็นที่ถูกต้องแล้ว มีแล้วหรือยัง?
 แล้ว มี แค่นั้น? แล้ว ยังประมาท เพราะฉะนั้น ไปไหน
 กันคะ? ไปแน่ๆ แต่บอกไม่ได้ ว่าไปไหน?...

ผู้ใดประทุษร้ายต่อณชนผู้ไม่ประทุษร้าย ผู้บริสุทธิ์ ไม่มีกิเลส ดุจเนินบาปย่อมกลับถึงผู้
นั้น ซึ่งเป็นคนพาลนั่นเอง เหมือนธูลีอันละเอียด ที่เขาซัดทวนลมไป ฉะนั้นชนทั้งหลาย
บางพวกย่อมเข้าถึงกรรมผู้มีความมาก ย่อมเข้าถึงนรก ผู้มีความเป็นเหตุแห่งสุคติ ย่อม
ไปสวรรค์ ผู้ไม่มีอาสวะย่อมปรินิพพาน

(คัดจาก ธรรมเตือนใจ)

ณ กาลครั้งหนึ่ง...ที่ซาบซึ้ง...ใน...หทัย...

.....

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านครับ

